

Predmet: Skočić

Viši sud u Beogradu – Odeljenje za ratne zločine

Broj predmeta: K. Po2 11/14

Krivično delo: ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz čl. 142 st. 1 KZ SRJ u saizvršilaštvu, u vezi sa čl. 22 KZ SRJ

Glavni pretres: 28.05.2015.

Izveštaj: adv. Marina Kljaić, punomoćnik oštećenog Zije Ribića

Sudski veštak dr Đorđe Alempijević

Sudski veštak, čije je ponovno ispitivanje predložila odbrana optuženog Zorana Đurđevića, u svemu je ostao pri ranije datom nalazu i navodima sa glavnog pretresa od 23. oktobra 2012. godine. Objasnio je da je veštačenje vršio samo na osnovu medicinske dokumentacije koja se odnosi na 10 žrtava. Za žrtve Sarajku Ribić, Ismeta Ribića, Biseru Aganaović i Džamilu Bajrić, uzrok smrti se iz priložene dokumentacije nije mogao utvrditi na pouzdan način. Prema vrstama i karakteru povreda ovih žrtava ne može se van razumne sumnje utvrditi da je njihova smrt nasilna, ali se u isto vreme takva mogućnost ne može ni isključiti. U vezi sa datumom smrti žrtava koji je naveden u dokumentaciji, a koji je u odnosu na te žrtve različit, objašnjava da ti datumi nisu rezultat ekspertize jer se, protokom vremena, samo na osnovu skeletnih ostataka žrtava tačan datum njihove smrti ne može utvrditi. Zbog toga se kao datumi smrti u dokumentaciji navode datumi na osnovu izjava srodnika žrtava. Prilikom veštačenja nije imao saznanja o izjavama oštećenih u ovom postupku, a koje se odnose na vreme stradanja žrtava. Nakon predočavanja dela izjave oštećenog Zije Ribića, koji se odnosi na vreme i način stradanja njegovog oca Ismeta Ribića, iako je u dokumentaciji navedeno da je uzrok smrti nepoznat, a vreme smrti određeno kao mesec maj 1992. godine, veštak navodi da je sasvim moguće da je Ismet Ribić stradao upravo onako kako je to oštećeni Zijo Ribić opisao.

Svedok Srđan Čitaković

Svedoka Srđana Čitakovića, pripadnika MUP-a, predložila je odbrana optuženog Zorana Đurđevića. Naveo je da poznaje zaštićenu svedokinju „Alfa“, te da je sa njom dva puta obavljen razgovor. Objasnjava da je prvi razgovor sa svedokinjom on obavio 2008. godine u prostorijama MUP-a u Kruševcu, dok su drugi razgovor, u kući svedokinje, obavile kolege iz SORZ-a, jer on više nije radio na tim poslovima, a bio je samo prisutan prilikom razgovora, radi lakšeg uspostavljanja komunikacije sa svedokinjom, obzirom da ga je poznavala. Prilikom drugog razgovora sa svedokinjom, kolege su joj predočile određene fotografije, i siguran je da joj tom prilikom nije pokazana samo jedna fotografija. Prilikom razgovora sa njim, svedokinja nije tražila ništa, nikakvu uslugu, a on je svoje zapažanje, da joj treba pomoći da reši svoj status, preneo tužilaštvu. Napominje da svedokinja nije imala lična dokumenta, i da smatra da je pravo na posedovanje identifikacionog dokumenta osnovno pravo svakog čoveka. Optuženog Zorana Đurđevića ne poznaje, ali je čuo da je neko podneo krivičnu prijavu protiv njegovih kolega. Optuženi Đurđević je prigovorio iskazu svedoka, navodeći da svedok laže, da je protiv njega proces montiran, i da je policija svedokinji pokazala njegove fotografije na kojima je bilo napisano ime i prezime.

Završna reč tužioca

U završnoj reči, zamenik TRZ je u svemu ostao pri preciziranoj optužnici, navodeći da je u ponovljenom postupku dokazano da su optuženi izvršili krivično delo za koje se terete. Ističe da su sve radnje preduzeli kao saizvršioc, saglašavajući se sa radnjama jedni drugih. Svako od optuženih delovao je kao saizvršilac, jer su se saglašavali sa radnjama jedni drugih, pošto je jedinica „Simini četnici“ bila kompaktna celina, pa su njeni pripadnici delovali sa podeljenim ulogama. Svako od optuženih je bio svestan svojih radnji i radnji drugih, te su postupali sa direktnim umišljajem. Ostao je pri analizi svih dokaza izvedenih tokom postupka koje je dao u prethodno datoj završnoj reči, i predložio je da optužene sud oglasi krivim i osudi na kazne zatvora u trajanju: Damira Bogdanovića na 2 godine, Zorana Đurđevića na 20 godina, Zorana Alića na 10 godina, Tomislava Gavrića na 10 godina, Đorđa Ševića na 5 godina i Draganu Đekić na 5 godina.

Završna reč punomoćnice oštećenog Zije Ribića

U završnoj reči, punomoćnica oštećenog Zije Ribića je navela da se pridružuje završnoj reči tužioca, i da ostaje kod svih navoda iz završne reči date tokom prethodnog postupka. Osvrnula se na navode optuženih da nisu postupali kao saizvršioc, na način da prilikom dešavanja u Skočiću nisu čuvali stražu jer im to niko nije naredio, niti je za tim bilo potrebe. Navela je da je sada pokojni optuženi Zoran Stojanović, iznoseći svoju odbranu 16. septembra 2010. godine, naveo da im je dolaskom u Skočić upravo komandant Sima Bogdanović rekao da treba da obiđu selo i vide ima li muslimanske vojske. Takođe je naveo da je postojala potreba za čuvanjem straže i od Srba, meštana Skočića, koji su svojim komšijama Romima tvrdili da nemaju razloga da se iseljavaju iz sela. Jedan od meštana, tada aktivni policajac, predložio im je da tokom noći borave u kući koja je preko puta njegove, kako bi, za slučaj potrebe, mogao odmah da im priskoči u pomoć. Svedokinja Senija Bećirević, koja je svedočila prvi put u ponovljenom postupku, posvedočila je da je ponašanje optuženih u Skočiću bilo identično njihovom ponašanju u njenom selu, što dokazuje da im je to bio obrazac, i da su se sa tim svi saglašavali. Ova svedokinja je takođe potvrdila navode zaštićenih svedokinja da su bile silovane i da su morale da peru i spremaju kuće u kojima su boravili optuženi. Punomoćnica je predložila da sud optužene oglasi krivim, a da prilikom odmeravanja kazne ima u vidu da je među ubijenim žrtvama sedmero dece starosti od dve do 10 godina i dvoje od po 13 godina, kao i žena u podmakloj trudnoći, te da su devojčicu staru 13 godina neposredno pre ubistva i silovali.

Završna reč branioca optuženog Damira Bogdanovića

U završnoj reči, branilac optuženog Damira Bogdanovića je naveo da smatra da tokom postupka nije dokazano da je njegov branjenik izvršio krivično delo za koje se tereti, iz svih razloga koje je naveo u završnoj reči datoj u prethodnom postupku. Njegovog branjenika za nečovečno postupanje tereti jedino zaštićena svedokinja „Alfa“, čiji je kredibilitet veoma sporan, obzirom da se utvrdilo da je i njen suprug bio pripadnik iste jedinice. Takođe navodi da sud, prilikom odlučivanja o postojanju nečovečnog postupanja, treba da se pridržava standarda koje je za to ustanovio Haški tribunal. Predložio je donošenje oslobađajuće presude u odnosu na svog branjenika.

Završna reč branioca optuženog Tomislava Gavrića

U završnoj reči, branilac optuženog Tomislava Gavrića je naveo da ostaje pri ranije datoj završnoj reči i da u celini osporava preciziranu optužnicu. Smatra da tokom ponovljenog postupka nije otklonjena ni jedna primedba Apelacionog suda. Osporava iskaz zaštićene svedokinje „Alfe“, navodeći da u svojoj karijeri nije čuo do te mere kontradiktoran iskaz, i

smatra da se na istom ne može zasnivati osuđujuća presuda. Stoga predlaže sudu da njegovog branjenika oslobodi od optužbe.

Završna reč branioca optuženog Đorđa Ševića

U završnoj reči, branilac optuženog Đorđa Ševića je istakao da svog branjenika smatra nevinim. Nigde u optužnici nije navedeno koje je to konkretno radnje njegov branjenik preduzeo da bi se mogao smatrati saizvršiocem. Za njegovog branjenika tokom postupka niko nije spomenuo da je bilo šta radio, ni u Skočiću ni u Malešiću, već se jedino pominje kao osoba koja je u to vreme živela sa optuženom Draganom Đekić. Činjenica da je bio pripadnik jedinice „Simini četnici“ ne znači da je u isto vreme i izvršilac krivičnog dela, pa stoga predlaže sudu donošenje oslobađajuće presude u odnosu na njegovog branjenika.

Završna reč branioca optuženog Zorana Alića

U završnoj reči, branilac optuženog Zorana Alića je navela da tokom ponovljenog postupka nije dokazano da je njen branjenik izvršio krivično delo za koje se tereti. Njegova radnja izvršenja kao saizvršioca je u preciziranoj optužnici vrlo površno navedena, a tokom postupka TRZ nije ponudilo ni jedan dokaz o njegovoj krivici. O događajima na mestu Hamzići, odnosno ubistvu civila romske pripadnosti, nije čak imao nikakvih saznanja, a u isto vreme nije bio u mogućnosti ni da nešto spreči, jer nije bio ni na kakvoj komandnoj funkciji, a uz to je bio i maloletan. Oспорava iskaz zaštićene svedokinje „Alfa“, navodeći da su veoma sporni svi njeni iskazi, i da su navodi kojima tereti njenog branjenika neosnovani - tim pre jer njene navode nije potvrdila svedokinja Senija Bećirević. Smatra da zaštićena svedokinja „Alfa“ nije kredibilan svedok, posebno iz razloga što je i njen suprug bio pripadnik iste jedinice, a nije optužen. Predlaže sudu da njenog branjenika oslobodi od optužbe.

Završna reč branioca optuženog Zorana Đurđevića

U završnoj reči, branilac optuženog Zorana Đurđevića je izrazio žaljenje zbog onoga što se dogodilo svim žrtvama sa prostora bivše SFRJ. U odnosu na svog branjenika, smatra da tokom postupka nije dokazano da je on osoba koju je zaštićena svedokinja „Alfa“ označila kao „Zorana iz Šapca“. Ona ga je prepoznala na pokazanim fotografijama, ali to preoznavanje je veoma sporno, jer ga nije prepoznala na fotografijama koje su iz vremena tih dešavanja. Smatra veoma čudnim da svedokinja prepoznaje njegovog branjenika na fotografiji kada je bio mnogo mlađi nego u vreme dešavanja, i na fotografiji kada je bio znatno stariji, a nije u stanju da ga prepozna na fotografiji koja je sačinjena za vreme rata u BiH. Upravo ovakvo prepoznavanje upućuje na zaključak da su fotografije njegovog branjenika na kojima ga je svedokinja prepoznala, upravo fotografije koje joj je pokazala policija. U prilog ovome navodi da njegovog branjenika oštećena „Alfa“ nije prepoznala u sudnici, a nisu ga prepoznale ni ostale zaštićene svedokinje. Stoga se izjave ove svedokinje da ju je optuženi Đurđević silovao, ili preduzeo bilo koju drugu radnju, ni u kom slučaju ne mogu prihvatiti. Takođe dovodi u pitanje i identitet zaštićene svedokinje „Alfe“, navodeći da je policija, prilikom uzimanja izjave, njen identitet utvrdila samo na osnovu njenih navoda. Smatra da TRZ nije upodobilo optužnicu u skladu sa nalogima Apelacionog suda, niti za istu ponudilo valjane dokaze. Oспорava broj žrtava kao i uzrok njihove smrti kako je to u optužnici navedeno, iz razloga jer uzrok smrti kod jednog broja žrtava nije mogao biti utvrđen tokom veštačenja. Njegovog branjenika tereti jedino svedokinja „Alfa“, jer je time izlazila u susret TRZ, a svog muža oslobodila od krivične odgovornosti. Predlaže da sud njegovog branjenika oslobodi od optužbe.

Završna reč branioca optužene Dragane Đekić

U završnoj reči, branilac optužene Dragane Đekić je naveo da se ovde sudi četničkoj dobrovoljačkoj jedinici, u šta je, nakon povratka iz tužilaštva BiH, još više uveren. Razloge za negativne stavove o pripadnicima jedinice u BiH nalazi u navodima Fonda za humanitarno pravo (FHP). Navodi da u ovom predmetu postoji samo 10 tela žrtava, a da je optužnicom navedeno 28 žrtava, jer nije bitno ni ko su žrtve, ni ko su izvršioci. Samu pripadnost jedinici ne smatra krivičnim delom, a za nečovečno postupanje koje se njegovoj branjenici stavlja na teret, smatra da ne ispunjava standarde određene međunarodnim pravom. Saizvršilaštvo, koje je u optužnici nesuvislo opisano, smatra neprihvatljivim, a optužnicu smatra opasnom i invalidnom. Njegova branjenica, suprotno navodima FHP-a, otišla je u rat iz patriotskih razloga, i to sa momkom, koji sada, kao optuženi, gleda samo sebe i ne želi da posvedoči gde je ona bila u vreme inkriminiranih događanja. Smatra da zaštićena svedokinja „Alfa“ laže sve vreme. Ona se pre rata profesionalno bavila prosjačenjem i gatanjem, pa je vrlo vešt manipulant, a u isto vreme i veoma motivisana. Svedok-oštećeni Zijo Ribić, govoreći o vojnicima koji su bili u Skočiću, zamenio je optuženu Draganu Đekić za Dinu Karić, što je očigledno, jer je dao upravo Dinin opis. Finansijeri FHP-a preko TRZ-a naplaćuju činjenicu da su ovde optuženi poražena strana. U ponašanju njegove branjenice nema ni jednog elementa krivičnog dela, pa predlaže donošenje oslobađajuće presude.

Zamenik TRZ-a je odgovorio na navode branilaca, navodeći da su optuženi postupali kao saizvršioc, ističući da je cela jedinica delovala kao kompaktna celina, jer se te radnje ne bi mogle izvršiti pojedinačno. Takođe ističe da je spremanje hrane i čišćenje, što su oštećene, zaštićene svedokinje činile, u situaciji dugog trajanja, silovanja i ubistva njihovih najbližih, teško narušavanje ljudskog dostojanstva.

Na ovo je branilac optužene Dragane Đekić izjavio da je dozvoljavanje tužiocu da odgovori zloupotreba od strane suda, jer tužilac nema pravo na repliku, na šta mu je predsednica veća citirala zakonsku odredbu kojom je to dozvoljeno.